

Česká zemědělská univerzita

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

OBCHOD S BIOPRODUKTY V ČESKÉ REPUBLICE

bakalářská práce

Autor: Iryna Teterevyatnikova

Vedoucí práce: Ing. Petra Šánová, Ph. D.

© Praha 2010

Čestné prohlášení

Čestně prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Obchod s bioprodukty v České republice zpracovala samostatně a za použití zdrojů uvedených v seznamu literatury.

V Praze dne

Poděkování

Za odborné vedení mé bakalářské práce, za cenné rady a pomoc při zpracování celé práce bych chtěla velmi poděkovat Ing. Petře Šánové, Ph. D. a svým přátelům, kteří mi pomohli. A obzvlášť Evě Jelínkové, která mě moc podržela v těžkou chvíli.

OBCHOD S BIOPRODUKTY V ČESKÉ REPUBLICE

TRADE WITH BIOPRODUCTS IN THE CZECH REPUBLIC

Souhrn

Tato bakalářská práce se zabývá obchodem s bioprodukty v České republice. Jejím cílem je zmapovat stav na trhu s biopotravinami v České republice. V první kapitole jsou uvedeny hlavní cíle a zásady ekologického zemědělství. Je popsáno prostředí, kde biopotraviny vznikají. Dále je stručně shrnut vznik, vývoj a současný stav ekologického zemědělství v České republice a charakteristika biopotravin včetně jejich výroby. Dále je práce věnována označování, certifikaci a kontrole biopotravin a společnostem, které tuto kontrolu provádí a udělují certifikaci. V další části textů je stručně popsán současný trh s biopotravinami v České republice. Je zahrnut vývoz a dovoz bioprodukce. Na závěr je uveden popis několika velkých společností, které biopotraviny dodávají na trh. V diskusi je hodnocena celá situace na českém trhu s biopotravinami.

Klíčová slova: ekologické zemědělství, biopotraviny, trh, označování, kontrola, certifikace

Summary

This bachelor thesis describes trade with bio products in the Czech republic. The purpose of this work is to analyze the state of bio products in the Czech republic. The main aims and fundamentals of ecological agriculture are mentioned in the first chapter. There is description of the place where the organic foods come into being. Next there is a brief summary of the beginning, development and actual position of organic agriculture in the Czech republic and characteristic of bio products including their production. Further attention is paid to marking, certification and supervision of the bio products. Attention is also paid to companies which realize supervision and give certification. In the another part of the text is briefly described current market with bio products in the Czech republic. There is involved export and import of bio production. At the conclusion there is introduction of several great companies which provide bio products. In discussion there is an assessment of globally situation of the Czech market with bio products.

Keywords: organic agriculture, organic foods, market, labeling, supervision, certification

OBSAH

1. ÚVOD.....	4
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	5
3. LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	6
3.1. Ekologické zemědělství v České republice	6
3.1.1. Charakteristika ekologického zemědělství.....	6
3.1.2. Historický vývoj a právní předpisy	8
3.1.3. Stav ekologického zemědělství v ČR.....	10
3.2. Bioprodukty a biopotraviny	14
3.2.1. Charakteristika a označování bioprodukce	14
3.2.2. Biopotraviny a jejich výroba.....	16
3.3. Kontrola a certifikace	17
3.4. Biopotraviny na trhu České republiky	19
3.4.1. Export a import	23
3.5. Vybrané výrobní společnosti	24
4. DISKUZE	28
5. ZÁVĚR	32
6. SEZNAM LITERATURY.....	33
7. PŘÍLOHY	37

1. Úvod

Motto:

Ekologické zemědělství prošlo klasickými vývojovými fázemi jako každá nová tvůrčí myšlenka, která bývá:

- nejprve zesměšňována,*
- později potírána,*
- a nakonec se stává samozřejmostí.,*

(URBAN, ŠARAPATKA a kol., 2003)

Podle MOUDRÉHO A PRUGARA (2002) roste ve vyspělé společnosti zájem spotřebitelů o pestřejší sortiment jakostních potravinářských výrobků. Zvyšuje se také pocit sounáležitosti s životním prostředím. Spotřebitel tak začíná spolurozhodovat o způsobu výroby a zpracování potravin. Pro obchod s potravinami zůstává základem standardní kvalita a postupně se prohlubují požadavky jak na kvalitu produkčního procesu šetřícího životní prostředí, tak na vyšší kvalitu produkce samé. Biopotraviny se zárukou původu a kontrolovaných zdrojů a postupů v zemědělské prvovýrobě i při zpracování splňují podmínku trvale udržitelného hospodaření jako předpokladu kvalitnějšího života současné generace, ale i generací budoucích.

Trh s bioprodukty a biopotravinami patří v současné době v České republice mezi nejprogresivnější odvětví. Změny v životním stylu, důraz kladený na kvalitu a bezpečnost potravin, rostoucí míra „ekologického“ povědomí lidí a řada dalších faktorů vedou k tomu, že se dnes již v mnohých zemích Evropské unie i v jiných hospodářsky rozvinutých zemích světa staly biopotraviny běžně dostupnou alternativou konvenčních potravin. Také Česká republika následuje tento trend.

Nedostatek je jak ekologických farem produkujících biopotraviny certifikovaných zpracovatelů dodávajících na trh biovýrobky, tak distributorů, kteří by předkládali zákazníkovi dostatečný sortiment. Přestože česká poptávka po biopotravinách rok od roku roste, podnikatelé zatím nepodnikají v masovějším měřítku. Ale i přesto podnikatelé rok od roku rozšiřují svůj sortiment.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je vytvořit znalostní bázi k problematice ekologického zemědělství a produkce biopotravin. Zmapovat stav na trhu s biopotravinami v České republice a vést diskusi na dané téma. Cílem práce je také naučit se pracovat s odborným textem a literaturou.

2.2 Metodika

Metodika literární rešerše spočívá v sumarizaci dat a jejich následném zpracování. Čerpáno bylo zejména z odborné literatury a z oficiálních internetových stránek. Po prostudování odborné literatury byl získán přehled o informacích potřebných pro dané téma. Informace byly roztříděny do tematických celků, tj. do kapitol. Data pro diskusi, ceny bioproduktu a konvenčních produktů, byli získány v maloobchodních jednotkách řetězce Billa v Praze v roce 2008 a 2010. Údaje jsou porovnány v diskusi. Zdroje údajů jsou uvedeny v seznamu literatury. Při zpracování bylo využito programů Microsoft Office.

3. Literární rešerše

3.1. Ekologické zemědělství v České republice

3.1.1. Charakteristika ekologického zemědělství

Zákon č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství definuje ekologické zemědělství jako zvláštní druh zemědělského hospodaření, který dbá na životní prostředí a jeho jednotlivé složky stanovením omezení či zákazů používání látek a postupů, jež zatěžují, znečišťují nebo zamožují životní prostředí nebo zvyšují rizika kontaminace potravního řetězce, a který zvýšeně dbá na vnější životní projevy a chování a na pohodu chovaných hospodářských zvířat v souladu s požadavky zvláštního právního předpisu.

Stále více zemědělců na celém světě hospodaří podle zásad kontrolovaného ekologického zemědělství, a to zejména v posledním desetiletí. K významnému nárůstu této aktivity dochází i v Evropě, v níž je Česká republika podle podílu ekologicky obhospodařovaných ploch dokonce na jednom z čelných míst. V Evropské unii se v současné době takto hospodaří ve více než stotisících zemědělských podnicích s celkovou výměrou zhruba pět milionů hektarů, v České republice je to více než dvě stě tisíc hektarů v asi sedmi stech podnicích. O tento systém zemědělské produkce, který je šetrný i k životnímu prostředí, vzrůstá zájem, a to jak mezi zemědělci, tak mezi spotřebiteli. Ekologické zemědělství je poměrně náročná disciplína, která v praxi vyžaduje kromě odborně osvojených základů zemědělství, ekologického cítění a osobní angažovanosti také další specifické znalosti a zkušenosti (URBAN, ŠARAPATKA a kol., 2003).

Ekologické zemědělství má svou dlouhou tradici a historii. Již na počátku minulého století považovali někteří významní evropští myslitelé používání chemie a umělých hnojiv za nepřirozené a poškozující přírodu. Vzniklo tak hnutí ekologických zemědělců, které se postupně rozšiřovalo po celém světě. Ekologické zemědělství má různé směry, například nejstarší biodynamické zemědělství nebo organické či biologické zemědělství, ale v podstatě všichni ekologičtí zemědělci používají tyto základní postupy a zásady:

- hospodařit v souladu s přírodou,
- problémům se škůdci a chorobami předcházet a nesnažit se stále s přírodou „bojovat“,

- nepoužívat umělé chemické prostředky, které poškozují prostředí a přináší velké riziko poškození zdraví lidí,
- chovat všechna domácí zvířata důstojným způsobem, respektovat jejich přirozené požadavky a chování,
- minimalizovat negativní vlivy zemědělství na kvótní prostředí.

Díky těmto zásadám se ekologičtí zemědělci dobrovolně stávají těmi, kdo nepoškozují zdroje podzemní a povrchové vody, udržují krajinu a snaží se, aby v krajině bylo dostatek úkrytů pro různé volně žijící organizmy, chrání a oceňují důležitost starých krajových odrůd kulturních rostlin a plemen domácích zvířat. Ekologické zemědělství je průkopníkem nových trendů „technologické bezpečnosti“ a „ekologických výrobků“. Základním principem těchto postupů je, že není nutno kontrolovat obsah reziduí pesticidů v produktech, pokud tyto látky vůbec nebyly použity (KEZ, 2007).

Většina technologií zemědělské produkce potravin má za následek určité narušení přirozeného prostředí. Ekologické zemědělství však toto narušení minimalizuje nejenom zákazem syntetických pesticidů a rozpustných hnojiv, ale také tím, že udržování ekologické diverzity na statku je základním článkem ekologického systému hospodaření. Ekologičtí zemědělci mají povinnost udržovat přirozená stanoviště jako meze, okraje polí, živé ploty, remízky, rybníky a druhově bohaté louky v souladu s jejich přírodní hodnotou jako součást kontrolního a certifikačního řízení. V ekologickém zemědělství jsou využívány přirozené metody ochrany před škůdci, plevele a nemocemi. Kvalitní půda pomáhá rostlinám vytvářet přirozenou odolnost proti napadení škůdci a chorobami. Na ekologických hospodářstvích jsou vítány pomocníky přirození predátoři jako ptáci, netopýři, brouci, pavoukovci, červi a jiní. Používají se odolné odrůdy nebo preventivní opatření (VÁCLAVÍK, 2006).

ČERNÁ, FIŠER a kol. (2007) uvádí další důvody prospěšné v ekologickém hospodaření. Jedním z nich je zvýšení úrodnosti půdy, čímž se zvýší obsah humusu, mikrobiální aktivity v půdě a tím dochází i ke zlepšení celé struktury půdy. Takto lze zajistit produkci nutričně i hygienicky vysoce kvalitních potravin.

Zárukou kvality ekologických produktů je přesně stanovený způsob kontroly produkce, pěstování plodin a chovu zvířat. Tento způsob by měl spotřebitelům zaručit, že potraviny se značkou BIO budou nejenom prosty reziduí pesticidů a nejrůznějších

umělých aditiv, ale také že byly vypěstovány způsobem šetrným k životnímu prostředí včetně etického zacházení s hospodářskými zvířaty. Legislativně není kvalita biopotravin dosud nikde na světě definována. Biopotraviny musí vždy splňovat limity jakostních hygienických norem pro obdobné konvenční výrobky a navíc musí splňovat podmínku být vyrobeny a kontrolovány podle zvláštních směrnic, které ve svém důsledku chrání životní prostředí (MOUDRÝ, 1997).

3.1.2. Historický vývoj a právní předpisy

V polovině 80. let byl v Evropě zaznamenán rychlý růst produkce biopotravin a ekologického zemědělství, což přitáhlo pozornost úřadů. Při prémiových cenách, které byly placeny, a tolika výhodách, ke kterým se ekologický sektor hlásil, se Evropská komise ustanovila, že je nutné zvážit zavedení kontrolních mechanismů na ochranu spotřebitelů, aby mohly tyto proklamované výhody být uznány. Prvotním návrhem bylo představit směrnici, kterou by mohl používat každý členský stát, když by ji považoval za vhodnou. Nicméně po několika letech příprav se podařilo dokončit finální návrh nařízení EU, které bylo možné v každém členském státě použít jako zákon. Komise se pochopitelně obrátila na IFOAM jako na primární zdroj odborného posudku v oblasti ekologického zemědělství. IFOAM vytvořila delegaci IFOAM EC, která splňovala funkci partnera pro vyjednávání. Nicméně v rámci ekologického hnutí panoval značný neklid ohledně pozornosti úřadů. Uznání by potenciálně mohlo přinést finanční podporu, ale úřední kontrola znamenala ztrátu autority hnutí.

Když 1. ledna 1993 vešlo v platnost nové „ekologické“ nařízení č. (EEC) 2092/91, v odvětví ekologického zemědělství došlo k velkým změnám. V některých zemích se toho změnilo více než v jiných, v závislosti na povaze kontrolního systému, který se každý členský stát rozhodl zavést. Vynořila se řada různých typů a to od statní certifikace jednotného standardu až po mnoho privátních a kontrolních orgánů se silným postavením a s vlastními individuálními standardy. Rozmanitost, která je základní charakteristikou ekologického zemědělství, se zde ukázala v plné míře a přetrvává dodnes. Změnila se však nejen Evropa, ale i země ostatních světadílů. Dovozy ze zemi mimo EU tvořily významnou část trhu a tyto státy se musely tomuto nařízení také přizpůsobit. Tudíž se nařízení stalo zkouškou pro ekologické zemědělství na celém světě. Federace IFOAM je aktivně zapojena už od těchto počátečních let. Delegace

IFOAM EC předala činnost pracovní skupině IFOAM EU, což zaručuje zastoupení každého členského státu (a zemi EFTA). Tato skupina se v roce 2000 stala regionálním sdružením IFOAM EU Regional Group poté, co byla vytvořena jeho demokratická struktura. IFOAM EU Group se vždy snažila dosáhnout společného shodného postoje, který by byl představen úřadům. Jedná se o složitý a někdy extrémně citlivý proces. A při průměrně téměř třech novelizovaných nařízeních za rok, je to také velmi časově náročný proces. Některá z novelizovaných nařízení byla milníky sama o sobě, klíčovými nařízením bylo z roku 1999, když byly stanoveny požadavky na hospodářská zvířata a produkty živočišné výroby. Od roku 2000 začal tlak na to, že ekologické zemědělství, pokud má skutečně dosáhnout svého potenciálu, potřebuje více než jen nařízení 2092/91 a náhodnou podporu prostřednictvím finančních rezerv v programech rozvoje venkova. Několik zemí, aby přispělo k rozvoji a rozšíření svých odvětví ekologického zemědělství, úspěšně představilo ekologické akční plány. IFOAM EU Group volala po stejném kroku na evropské úrovni. Nakonec díky počáteční iniciativě dánského předsednictví. Evropská rada vyzvala komisi, aby sestavila ekologický akční plán. Tento plán byl vydán v červnu 2004. 8 z 21 opatření mělo co dočinění se změnami onoho nařízení. Žádné z těchto opatření se nezmínilo o nahrazení velkoobchodu, ale byl to první krok k revizi nařízení EEC 2092/91. Revize ekologického nařízení (EEC) 2092/91 byla poté, co Komise v prosinci 2005 vydala svůj návrh procesem, který trval téměř tři roky. Pokud vezmete akční plán Komise EU o výrobě biopotravin a ekologickém zemědělství, který byl vydán v roce 2004 jako výchozí bod, pak tento proces trval dokonce déle než čtyři roky. Kromě toho podrobná prováděcí pravidla pro nové oblasti akvakultury a produkce se ještě musí dokončit během roku 2009.

Komise navrhla nové nařízení ve dvou rozdílných legislativních částech a krocích:

- a) Rámcové nařízení (nařízení Rady ES 834/2007, které Rada schválila v červenci 2007)
- b) k tomu se vztahující prováděcí pravidla - nařízení Komise ES 889/2008, které v červenci 2008 přijal Stálý výbor pro ekologické zemědělství (SCOF); tato nařízení stanovila podrobná pravidla pro ekologické podnikatele (NAŘÍZENÍ EU O BIOPOTRAVINÁCH A EKOLOGICKÉM ZEMĚĚLSTVÍ: ES č. 834/2007).

Od 1. 1. 2009 začala platit zcela nová evropská právní norma pro ekologické zemědělství. Jedná se o nařízení Rady (ES) č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení Rady (EHS) 2092/91 a prováděcí nařízení Komise (ES) 889/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) 834/2007. Soubor nových právních norem doplňuje nařízení Komise (ES) 1235/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla pro dovoz biopotravin ze třetích zemí. V České republice nadále platí národní zákon č. 242/2000 Sb. O ekologickém zemědělství (VÁCLAVÍK a kol., 2009).

3.1.3. Stav ekologického zemědělství v ČR

Vytvoření metod ekologického zemědělství, kterému se v Čechách ještě před rokem 1990 říkalo také alternativní či organické, bylo motivováno v minulém století zejména negativy tehdejšího průmyslného zemědělství, které začalo poškozovat přírodu, špatně zacházelo s chovanými zvířaty, snižovalo kvalitu potravin, ohrožovalo sociální jistoty rolníků a zdraví populace. Tradiční zemědělství se začalo měnit již začátkem dvacátého století. Stále více obyvatel venkova směřovalo do měst, aby se zapojilo do rozvoje průmyslu. Nové možnosti vědy a techniky způsobily pokrok i v zemědělství. Produktivita zemědělství se zvyšovala, jeho samozásobitelská role se změnila na roli dodavatele potravin pro lidi žijící ve městech a pracující v průmyslu a ve službách. Kromě neoddiskutovatelného pokroku začínají být zřejmé i některé negativní tendence v zemědělství, a to již po první světové válce (kolem roku 1920). Vinou využívání prvních těžkých strojů a minerálních hnojiv bylo pozorováno snížení kvality půdy (utužení a eroze), projevíly se problémy s plodností hospodářských zvířat nebo s klíčovostí osiv (URBAN, ŠARAPATKA a kol., 2003).

Za posledních deset let se rozsah ekologického zemědělství v České republice výrazně zvýšil. Výrazný nárůst zaznamenala jak výměra ekologicky obhospodařované půdy, tak počty ekologicky hospodařících subjektů, zvláště po roce 1997. Ekologicky hospodařící zemědělci se zaměřují zejména na trvalé travní porosty a chov skotu. Trvalé travní porosty ekologicky obhospodařované představovaly v roce 2005 výměru 209 956 hektarů, což je 82,4 % z celkové výměry obhospodařovaného zemědělského půdního fondu v České republice. Ekologické hospodaření na orné půdě představuje

ve sledovaném období pouze malý podíl. V roce 2005 je to 20 766 hektarů orné půdy celkem (ŽIVĚLOVÁ, HLUŠEK, 2006).

Z údajů Ministerstva zemědělství (MZE, 2007) vyplývá, že v roce 2005 došlo v ČR k mírnému snížení počtu ekozemědělců. Během roku 2006 se však zvýšil počet ekofarem. Ke dni 31. 12. 2006 hospodařilo ekologicky již 963 ekofarem, jejich počet se tak během roku 2006 zvýšil o 134. Celková výměra půdy zařazené v ekologickém zemědělství je 281 535 ha, oproti roku 2005 se výměra půdy v ekologickém zemědělství zvýšila o 26 553 ha. Stejně tak vzrostl podíl zemědělské půdy obhospodařované v ekologickém zemědělství, který nyní dosahuje 6,61 %. Za rok 2006 se také zvýšil počet výrobců biopotravin z 27 podniků na celkových 152 podniků. Poptávka po biosurovinách se ze strany výrobců biopotravin stále zvyšuje, zlepšují se také možnosti odbytu těchto potravin v důsledku zvýšeného zájmu spotřebitelů. Řada výrobců biopotravin rozšiřuje svůj biosortiment o nové výrobky. Podrobnosti o statistice ekologického zemědělství v roce 2006 jsou uvedeny v příloze.

Jak uvádí VORLÍČEK (2009) více než o čtvrtinu vzrostl v roce 2007 počet ekofarem v České republice. V tomto roce počet ekofarem dosáhl čísla 1250. Společně se zájmem zemědělců věnovat se tomuto druhu hospodaření roste i chuť stále většího množství lidí ekofarmy navštěvovat. Ekologické farmy jsou vnímány veřejností především jako producenti široké škály bioproduktů. Mají ale řadu dalších předností. Na ekofarmách je vyšší druhová pestrost rostlin a živočichů, jsou místem zachování původních krajových odrůd rostlin a plemen zvířat, ukazují směry etického zacházení s hospodářskými zvířaty. Stále populárnější jsou také v rámci agroturistiky. Důvodů, proč podporovat ekologické farmáře v jejich práci a přesvědčení, je tak celá řada. Podpora lokální produkce, kterou obstarávají ekofarmy, je důležitým aspektem šetrného přístupu k životnímu prostředí. K dalším přednostem patří zachování rozmanitosti krajiny, pěstování méně tradičních druhů plodin. Také agroturistika se stává stále oblíbenější pro ty, kteří rádi tráví dovolenou aktivně, i pro rodiče, kteří chtějí svým dětem ukázat tradiční hodnoty.

Z aktuálních statistických údajů ekologického zemědělství vyplývá, že ekologické zemědělství v České republice se rychle rozvíjí. Počet ekofarem se ke konci roku 2008 blížil k dvěma tisícům. Ekologicky se hospodaří na výměře téměř

350 000 ha. Podíl ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy již přesáhl osm procent.

Na konci prosince 2008 hospodařilo v České republice ekologicky 1 946 zemědělských podniků, o 600 farem více oproti loňskému roku, a to představuje meziroční nárůst 48%. Počet výrobců biopotravin se zvýšil z loňských 253 na 422, což znamená nárůst o 66%. Výměra zemědělské půdy dosáhla 341 632 ha a z představuje tak více než 8% z celkové výměry zemědělské půdy. Výměra orné půdy se v letošním roce zvýšila o 20% na současných více než 35 000 ha.

K 31. 12. 2009 ekologicky hospodařilo 2689 farmářů, a to na výměře téměř 400 000 ha, což představuje podíl 9,38% z celkové výměry zemědělské půdy. Počet ekofarem se zvýšil za rok 2009 o 50%, počet výrobců biopotravin již přesáhl 500 provozoven. Hlavním důvodem nárůstu je stabilní státní podpora v této oblasti. Ekozemědělci jsou podporováni prostřednictvím Programu rozvoje venkova, a to formou dotací na plochu v rámci agroenvironmentálních opatření (Anonym, 2010).

Potvrzuje se, že stabilní státní podpora, a to jak dotační pro zemědělce, tak osvětová a informační směrem ke spotřebiteli, přináší dynamický rozvoj celého sektoru ekologického zemědělství a biopotravin. Spotřebitelé jsou již daleko lépe informovaní o přednostech biopotravin a stále více jich biopotraviny kupuje.

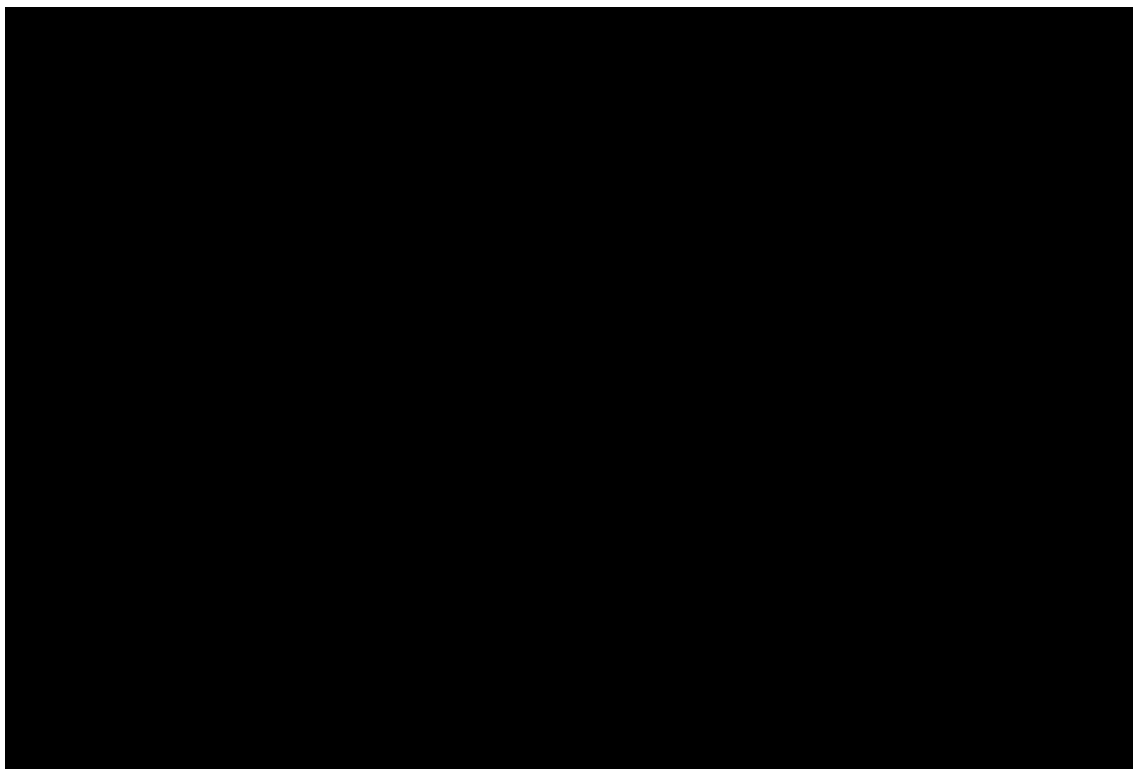
Biopotraviny se stávají samozřejmostí při nákupu českých spotřebitelů. V současné době zná biopotraviny 98% spotřebitelů, kupuje je 39% spotřebitelů, z toho 14 % pravidelně (alespoň jednou týdně). Národní logo BIO, kterým se biopotraviny označují, zná již nadpoloviční většina spotřebitelů (Anonym, 2009).

Ekonomická výhodnost ekologického zemědělství je zřejmá především z dlouhodobého hlediska. Levnější konvenční produkty ve srovnání s biopotravinami dosud těží z toho, že do jejich ceny nejsou promítnuty veškeré primární i sekundární náklady, které společnosti vznikají při energeticky náročné výrobě hnojiv a pesticidů, znečištění spodních vod a přírody, epidemie nemocí vlivem průmyslových chovů, transportů zvířat a průmyslové výroby krmiv. Nejsou vyčísleny škody na přírodě a lidském zdraví vznikající při haváriích chemických továren, transportech a likvidacích chemikálií, při průniku reziduí do potravních řetězců. Ekologické zemědělství má potenciál dosahovat řadu environmentálních přínosů levněji než konvenční zemědělství. Sociální aspekty ekologického zemědělství spočívají v údržbě krajiny,

zachování kulturního rázu a osídlení venkova. Vzhledem ke zpřísněným režimům ochrany přírody se jeví ekologické zemědělství jako nejvhodnější forma hospodaření zejména pro jasná pravidla, která jsou vymezena legislativou, jsou kontrolovatelná a vymahatelná (ROZSYPAL, PERLINGER, MOUDRÝ, 2005).

Graf níže ukazuje celkovou plochu ekologické půdy v procentech rozdělené dle krajů. Z grafu je vidět, že největší plochy ekologického zemědělství jsou v Karlovarském, Jihočeském a Královéhradeckém kraji, což jsou oblasti s vyšším využitím zemědělství. A naopak oblasti jako Středočeský kraj, Praha, Jihomoravský kraj využívají zemědělství méně.

Graf č. 1. Ekologické plochy celkem po krajích České republiky (VÁCLAVÍK, 2006).

3.2. Bioprodukty a biopotraviny

3.2.1. Charakteristika a označování bioprodukce

Bioprodukt je jakákoliv surovina rostlinného nebo živočišného původu pocházející z ekofarmy. Bioproduktem je také hospodářské zvíře. Jako bioprodukt lze certifikovat nejenom suroviny pro výrobu biopotravin, ale také zástavová zvířata, chovná zvířata nebo suroviny pro nepotravinářské využití (např. vlna, přadný len). Jako ostatní bioprodukty lze certifikovat také biokrmivo, bioosivo a biosadbu. Ostatní bioprodukty jsou podskupinou bioproduktů, protože i ostatní bioprodukty splňují definici bioproduktu (zákon č. 30/2006 Sb. o ekologickém zemědělství, v aktuálním znění).

Bioprodukty musí být skladovány, zpracovány a přepravovány povolenými šetrnými postupy tak, aby byla co nejvíce zachována jejich kvalita. Musí být vyloučena možnost jejich kontaminace nežádoucími látkami nebo konvenčními produkty. V průběhu výroby, dopravy a distribuce biopotravin musí být zajištěna jejich pravost a vyloučena možnost jejich záměny za konvenční potraviny, vyžaduje se časové nebo prostorové oddělení bioproduktů od produktů jiného původu. Kontrolován je celý výrobní proces včetně použitých receptur, povolené přísady a pomocné látky jsou přesně stanoveny. Kvalita a chuť je dána čerstvými biosurovinami (MOUDRÝ, PRUGAR, 2002).

K označování biopotravin slouží grafický znak BIO, tzv. biozebra s nápisem „Produkt ekologického zemědělství“ – viz obrázek č. 1. V České republice se používá jako celostátní ochranná známka pro biopotraviny. Logo, které je vlastnictvím Ministerstva zemědělství, je možné použít volně a bezplatně, ovšem pouze v souladu s ustanovením zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. To znamená k označování certifikovaných produktů ekologického zemědělství nebo ve spojení s nimi. Logo nesmí být využito způsobem, který by mohl spotřebitele klamat nebo vést ho k domněnku, že se vztahuje ke konvenčním (nikoliv bio) produktům. Logo existuje v černobílé a barevné verzi s různými nápisy nebo bez nich. Nejčastěji používanou verzí je verze barevná (dva odstíny zelené) s nápisem Produkt ekologického zemědělství (MZE, 2007).

Správně označená biopotravina obsahuje kromě loga BIO také kód kontrolní organizace, která daný produkt kontrolovala. V současné době jsou Ministerstvem zemědělství k výkonu kontrolní a certifikační činnosti v ekologickém zemědělství pověřeny tři organizace: KEZ o. p. s., ABCERT GmbH a Biokont CZ, s. r. o. Podle kódu kontrolní organizace na obalu biopotravin lze poznat, která kontrolní organizace daný produkt kontrolovala a certifikovala. Kódy kontrolních organizací jsou následující: CZ-BIO-KEZ-01, CZ-BIO-ABCERT-02 a CZ-BIOKONT-03 (ANONYM, 2007).

Obrázek č. 1. Logo biopotravin (MZE, 2007).

Biopotraviny je možné v České republice označovat jak národní značkou, tzv. biozbroou, tak i evropským logem. Grafický znak loga společenství označující ekologickou produkci je definováno v nařízení Rady 834/2008 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č.2092/91. Jeho užívání je do 30.6.2010 dobrovolné. Od 1.7.2010 bude platné nové logo, jehož užívání bude povinné (MZE, 2010).

Evropská komise v pondělí 8. února 2010 zveřejnila vítězný návrh loga, které bude od 1. července 2010 povinně označovat všechny biopotraviny vyrobené a balené v Evropské unii a logo také budou moci používat dovozci biopotravin do EU. Vedle EU biologa budou moci být nadále používána národní či soukromá loga. Logo s motivem listu s evropskými hvězdami znázorňuje hvězdy EU seskupené ve tvaru listu na zeleném pozadí. Jde o velmi jednoduchý symbol obsahující dva jasné prvky, jimiž jsou příroda a Evropa. Vybrané logo bude s největší pravděpodobností oficiálně přijato 27 členskými státy EU v březnu 2010, jakmile se sejde nová Komise. Během několika

příštích týdňů bude také novelizováno nařízení Komise k ekologickému zemědělství, v jehož příloze bude nové logo zaneseno (MZE, 2010).

Obrázek č. 2. Logo biopotravin EU (MZE, 2010).

3.2.2. Biopotraviny a jejich výroba

Biopotraviny jsou takové potraviny, které se vyrábějí z bioproduktů, to znamená z produktů kontrolovaného ekologického zemědělství. Biopotraviny se vyznačují vysokou kvalitou, výraznou a nefalšovanou chutí, v případě zeleniny a brambor také dobrou trvanlivostí. Jsou to navíc potraviny ekologicky, eticky a sociálně akceptovatelné. Výroba biopotravin je vymezena zákonem č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství. Při výrobě je zakázáno například bělení, působení hormonů, ozařování a mikrovlnný ohřev, nakládání s použitím chemikálií atd. Nesmí se také používat syntetické přídatné látky (např. syntetická sladidla). Existuje pozitivní seznam povolených přídatných látek, tzv. éček, jedná se přitom o látky v přírodě běžné nebo zhotovené z přírodních surovin, např. kyselinu askorbovou (vitamin C), oxid uhličitý, kyselinu mléčnou, kyselinu citronovou atd. (BIO-POTRAVINY, 2007).

Biopotraviny by měly mít pozitivní vliv na zdraví člověka. Při konzumaci biopotravin by lidský organismus neměl být zatěžován cizorodými látkami, u nichž se předpokládá negativní vliv na lidské zdraví. Biopotraviny by neměly obsahovat rezidua pesticidů, geneticky modifikovaných organismů, herbicidů, antibiotik a jiných negativních příměsí (KEZ, 2007).

3.3. Kontrola a certifikace

Ministerstvo zemědělství České republiky vykonává dozor nad dodržováním zákona o ekologickém zemědělství u subjektů u něho přihlášených nebo registrovaných jako ekologičtí podnikatelé. Jak již bylo řečeno výše, v současné době v České republice provádí dozor nad bioprodukcí tři organizace: KEZ, ABCert a Biokont.

Kontrola ekologického zemědělství (KEZ), o. p. s., je nevládní nezisková organizace založená v roce 1999. Sídlo organizace je v Chrudimi. KEZ vykonává následující činnosti:

- nezávislou kontrolu a certifikaci producentů, zpracovatelů a obchodníků zařazených v systému ekologického zemědělství a jejich produktů,
- zajišťování vzdělávání nezávislých inspektorů,
- zajišťování propagace a osvěty ekologického zemědělství,
- spravování a ochranu grafického znaku „BIO – Produkt ekologického zemědělství“ a jeho modifikací a udělování práva na jejich užívání,
- pořádání obecně propagačních akcí s tematikou ekologizace zemědělství a ochrany životního prostředí,
- ediční činnost,
- školení a semináře v oblasti ekologického zemědělství a ochrany přírody,
- zastupování zájmu českého ekologického zemědělství.

Podnikatelé, kteří projeví zájem o zařazení do systému kontroly a certifikace, podávají žádost o registraci pro ekologické zemědělství na ekofarmě nebo podávají ohlášení o zahájení výroby biopotravin na Ministerstvu zemědělství v průběhu celého roku. Do systému kontroly a certifikace je podnik zařazen teprve po podání bezvadné žádosti či kompletního ohlášení zahájení výroby. Certifikaci provádí inspektor, který odešle

vyplněný zápis o kontrole společně s ověřenou, případně doplněnou přihláškou a ostatními podklady na oddělení kontroly KEZ o. p. s. Zde se zápisy prověří po formální a obsahové stránce a předají se k vyhodnocení a rozhodnutí o osvědčení certifikačnímu oddělení KZE o. p. s. Certifikační oddělení je nezávislým, akreditovaným certifikačním orgánem výrobků, v jehož pravomoci je rozhodnutí o osvědčení bioproduktů a biopotravin, případně odepření vydání tohoto osvědčení. Dále připravuje podklady pro jednání certifikačního výboru, který je poradním a dozorovým orgánem KEZ o. p. s. a který mimo jiné přezkoumává námítky proti odepření vydání rozhodnutí, právně zvláště složité případy a porušení zákona. Dále pak certifikační výbor v případě zjištěných nedostatků navrhuje ministerstvu uložit pokutu nebo zvláštní opatření ekologickému podnikateli, žadateli o registraci, výrobcí biopotravin a osobě uvádějící bioprodukty a biopotravin do oběhu. Je poradním orgánem ředitele KEZ a projednává námítky a odvolání ekologických podnikatelů, výrobců biopotravin a osob uvádějících bioprodukty a biopotravin do oběhu podané k výsledkům inspekcí a hodnocení k udělení osvědčení či jeho odepření, a to nad úrovní ředitele KEZ. Při zjištění rozporů se zákonem je v kompetenci Ministerstva zemědělství nařídit odstranění označení bioproduktu, zakázat označovat bioprodukty, pokutovat producenty, zpracovatele či prodejce nebo zrušit registraci ekologického podnikatele (MOUDRÝ, PRUGAR, 2002).

Druhou organizací pro kontrolu bioproduktu je společnost ABCERT. Tato firma vznikla v roce 2002 splynutím kontrolních organizací Alicon a BioZert. Obě tyto společnosti od roku 1992 vyvíjely aktivní a úspěšnou činnost v oblasti biokontroly. V říjnu 2005 byla založena pobočka firmy ABCERT pro Českou republiku se sídlem v Brně, která od 1. 1. 2006 vykonává kontrolní činnost s pověřením MZe České republiky. Tato společnost je akreditována podle norem EN 45011 (požadavky na certifikační orgány) a podle EN ISO/IEC 17020 – požadavky na inspekční orgány (ABCERT, 2007).

Další organizací je společnost Biokont CZ, s. r. o. Tato společnost vznikla v roce 1992 a je pověřena Ministerstvem zemědělství České republiky výkonem kontrolní a certifikační činnosti v systému ekologického zemědělství podle zákona 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství, a nařízení Rady (EHS) 2092/1991, o ekologickém zemědělství. Je akreditována Českým institutem pro akreditaci o. p. s. Praha (národním

akreditačním orgánem) jako certifikační orgán č. 3159 (CO) – předmětem akreditace je certifikace bioproduktů, biopotravin a procesu výroby bioproduktů a biopotravin – inspekční orgán č. 4039 (IO) - předmětem akreditace je provádění inspekční činnosti orgánu typu A v procesu výroby bioproduktů, biopotravin, dovozů bioproduktů a biopotravin ze třetích zemí, smluvních dodávek, zpracování krmiv a krmných směsí, hnojiv, kompostů a substrátů (BIOKONT, 2007).

S ohledem na zvyšující se počet ekofarem dochází od nového roku v zajišťování kontrol ekologického zemědělství k rozdělení kompetencí. Nad dodržováním právních předpisů bude dohlížet vedle soukromých kontrolních subjektů také Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ). V lednu 2009 došlo k zásadním změnám v právní úpravě ekologického zemědělství v Evropském společenství. Nařízení Rady č. 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a o zrušení nařízení (EHS) č. 2092/91 (dále jen „NR č. 834/2007“) mimo jiné rozšířilo povinnosti členských států podřídit kontrolní systémy ekologického zemědělství také podmínkám nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úředních kontrolách za účelem ověření dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví zvířat a dobrých životních podmínkách zvířat (dále jen „nařízení o úředních kontrolách“ nebo „NR č. 882/2004“). S platností nových právních předpisů a s ohledem na stoupající počet ekologických podniků došlo proto v rámci současného kontrolního systému k rozdělení činností a pravomocí. Ke kontrole ekologického zemědělství byl vedle stávajících kontrolních subjektů pověřen od 1. 1. 2010 také ÚKZÚZ. Soukromé kontrolní subjekty KEZ o.p.s., ABCert AG a Biokont, s.r.o., budou zajišťovat kontrolní činnosti spojené s vydáním osvědčení o původu bioproduktu, biopotravin nebo ostatního bioproduktu (MZE, 2010).

3.4. Biopotraviny na trhu České republiky

Na trhu v České republice je dnes přibližně 2000 druhů biovýrobků. Z toho je ale více než polovina (1400) z dovozu. Objem produkce a zpracování v ekologickém zemědělství v České republice neodpovídá zvyšujícímu se zájmu o biopotraviny. Na rostoucím odbytí bioproduktů se stále více podílí jejich dovoz ze zahraničí. Dováží se výrobky z biosurovin, které je možné produkovat i v českých podmínkách, ale zpravidla pro ně chybí zpracovatelé. Domácí bioprodukce se často vyváží nebo

je nabízena ke konvenčnímu zpracování. Tato situace je způsobena především nepřehledností a složitostí právních norem, které oblast zpracování bioproduktů regulují a činí ji tak zejména v malých provozech obtížnou (KADLEC, LAČŇÁK, 2006).

Ze závěrečné zprávy Ministerstva zemědělství z roku 2006 vyplývá, že poptávka po bioproduktech sice v České republice roste, nabídka je však nedostatečná, zejména z pohledu struktury. Některé produkty na trhu zcela chybí. Poptávka není uspokojena především u vajec, mléka a mléčných výrobků, vepřového a drůbežního masa, ovoce a zeleniny, přebytek se občas objevuje u hovězího masa. Za jednu z hlavních překážek pro rozvoj trhu s biopotravinami v České republice je možno považovat málo rozvinuté distribuční kanály a malou transparentnost trhu.

Závěrečná zpráva Ministerstva zemědělství z roku 2006 také uvádí, že k nejprodávanějším biopotravinám patřila v roce 2006 mouka, sušené ovoce, rýžové vločky, těstoviny, pečivo, čaje, jogurty, mléko a džusy. Mezi nejprodávanějšími biopotravinami se vůbec neobjevuje maso, což nasvědčuje tomu, že spotřebitelé nejsou ochotni akceptovat výrazně vyšší cenu biomasa ve srovnání s masem z chovů konvenčních. Zástupci obchodů upozorňují i na to, že nejvíce prodávaná biopotravina závisí na tom, co je v prodejně propagováno. Pokud jsou v prodejně realizovány ochutnávky určitých biopotravin, je nejvíce prodávanou biopotravinou právě ta, která je formou ochutnávky nabízena. I v supermarketech je největší poptávka po mléku a mouce, případně sirupech a džusech. Ve specializovaných prodejnách s biopotravinami je největší zájem o produkty z kozího mléka, sýra tofu, tofu saláty, oleje, medu, mouky, těstovin a vloček. Z bioproduktů nabízených konvenčními obchody s potravinami je největší zájem o fazole a sóju produkované ekologickými systémy hospodaření.

Dle VÁCLAVÍKA (2006) se situace na trhu v maloobchodech vyvíjí následovně. V roce 2006 dosáhl maloobchodní obrat s biopotravinami v České republice 760 mil. Kč a oproti roku 2005 vzrostl o 250 mil. Kč, tedy o 49 %. Každý týden roku 2006 tedy obrat průměrně vzrostl o 4,8 mil. Kč. Český biotrh tak pravděpodobně minulý rok rostl nejrychleji v celé Evropě. Kumulovaný růst za poslední dva roky činil 79 %. Podíl biopotravin z dovozu se na nárůstu v minulém roce podílel 65 % a na celkové spotřebě 56 %. Biopotraviny se podílely v roce 2006 na celkové spotřebě potravin 0,35 %. Průměrný výdaj na biopotraviny na obyvatele za rok byl loni

v České republice přibližně 74 Kč, což je zdaleka nejvíce v celé východní Evropě. Ovšem ve srovnání s Rakouskem dosahuje spotřeba na obyvatele za rok v České republice jen 3,6 % tamní spotřeby. Nejvíce biopotravin (509 mil. Kč, 67 %) nakoupí čeští spotřebitelé v super- a hypermarketech a v lékárnách. Prodejny zdravé výživy a biopotravin měly minulý rok podíl na trhu 28 % (212 mil. Kč). Přibližně 2 % (15 mil. Kč) biopotravin se prodá přímo na farmách či tržističích a přibližně 3 % (23 mil. Kč) v nezávislých drobných prodejnách potravin. Na celkovém obratu se v roce 2006 podílelo přibližně 20 % pět největších maloobchodníků s biopotravinami, kteří jsou uvedeni v následující tabulce č. 1.

Tabulka č. 1. Největší maloobchodníci s biopotravinami (VÁCLAVÍK, 2006).

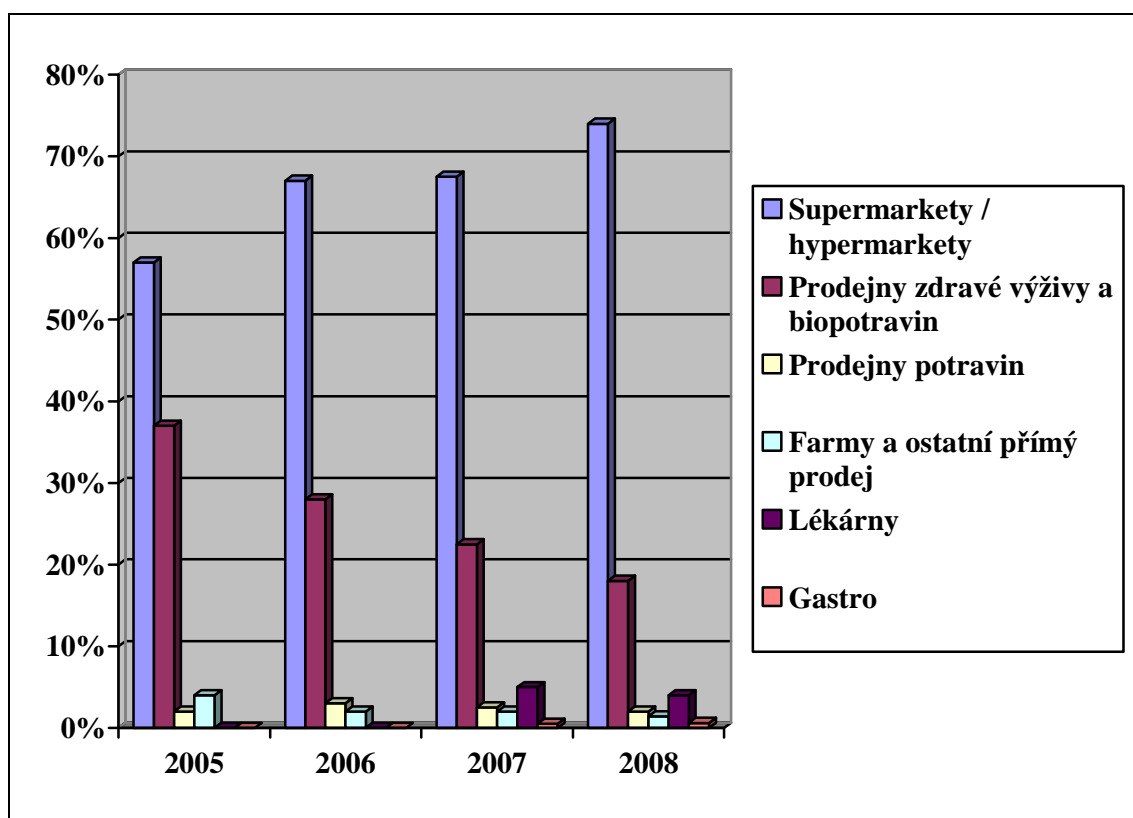
Název prodejny	Počet prodejny
Albion	3 prodejny
Billa	8 prodejen
Country Life	4 prodejny
DM – drogerie	115 prodejen
Tesco	77 prodejen

Výrazný nárůst prodejů v loňském roce byl způsoben zejména zvýšenou nabídkou biopotravin v obchodních řetězcích. Zejména supermarkety Billa a hypermarkety Interspar rozšířily svoji nabídku o čerstvé ovoce a zeleninu, mléčné výrobky a pečivo. Dalším velkým impulzem byl v roce 2006 značně rozšířený sortiment biopotravin v drogistickém řetězci DM – drogerie, která ve svých 115 prodejnách nabízí pod značkou Alnatura biopotravinu denní potřeby za velmi výhodné ceny. Navíc byl jejich prodej podpořen reklamními aktivitami.

Nezanedbatelná není ani úloha prodejen zdravé výživy a biopotravin, zejména v oblasti vzdělávání a informování spotřebitelů. Podíl biopotravin v jejich sortimentu rok od roku roste.

Následující graf ukazuje procento prodejních míst s biopotravinami. Z grafu vyplývá, že nejvíce biopotravin se prodává v hypermarketech, supermarketech a také lékárnách. Na druhém místě jsou specializované prodejny.

Graf č. 2. Český trh s biopotravinami 2006 (VÁCLAVÍK, 2006).

V roce 2007 dosáhl maloobchodní obrat s bioprodukty v České republice 1,29 mld. Kč a oproti roku 2006 vzrostl o 530 mil. Kč, tedy o 70 %. Biopotraviny z dovozu za rok 2007 na obratu se podílely 62 %, což je o 6 % více než v roce 2006 (VÁCLAVÍK, 2008).

Spotřeba biopotravin v České republice v roce 2008 dosáhla 1,8 mld. Kč, což je nárůst o 40 % oproti roku 2007 (+510 mil. Kč.). Od roku 2005 se obrat s biopotravinami v České republice zvýšil více než 3,5 krát. Průměrná spotřeba na osobu v roce 2008 činila 176 Kč (+39 % oproti roku 2007) a biopotraviny se na celkové spotřebě potravin a nápojů podílely 0,75 % (+36 % oproti roku 2007). Nejvíce biopotravin, přesně za 1 332 mil. Kč (+461 mil. Kč oproti roku 2007), nakoupili vloni čeští spotřebitelé v supermarketech, hypermarketech a drogistických řetězcích. Maloobchodní řetězce tedy měly vloni podíl na trhu 74 % a o 6,5 % více než v roce 2007. V prodejnách zdravé výživy a biopotravin utratili Češi minulý rok 324 mil. Kč (+ 34 mil. Kč oproti roku

2007). Obrat v prodejnách zdravé výživy a bioprodejnách vloni vzrostl jen o 11 % a výrazně zaostal za růstem celého trhu. Třetím největším prodejním místem jsou lékárny. Minulý rok se v lékárnách prodalo biopotravin za 72 mil. Kč (+8 mi. Kč oproti roku 2007), což dává lékárnám podíl 4 % na celkovém obratu. I tento prodejní kanál rostl podstatně pomaleji než celý trh, jen o 12 %. V nezávislých prodejnách potravin se vloni prodalo biopotravin za 36 milionů Kč (+ 4 mil. oproti roku 2007), což je podíl 2 % na celkovém trhu. Přibližně za 25. mil. Kč se prodá biopotravin přímo na farmách či tržištích, což přímému marketingu ekologických zemědělců dává podíl na celkovém trhu ve výši 1,4 % (-0,6 % oproti roku 2007). Výrazně minulý rok vzrostl obrat s biopotravinami v gastronomických provozovnách a to o celých 66 % z 6,5 mil Kč. V roce 2007 na téměř 11 mil Kč. Podíl tohoto prodejního místa tak dosáhl 0,6 % (VÁCLAVÍK. a kol., 2009).

3.4.1. Export a import

Green marketing (2007) uvádí, že od vstupu České republiky do Evropské unie se neevduje vývoz ani dovoz ze zemí Evropské unie. Proto je poměrně těžké odhadnout, kolik české bioprodukce a biopotravin je exportováno. Odhaduje se, že se v minulém roce vyvezly biopotraviny přibližně za 75 mil Kč, nejvíce čajů a koření a obilnin. Vývozy směřují především na Slovensko a do dalších východoevropských zemí. Z bioproduktů se nejvíce vyváží obilí a zástavový skot. Skot se ovšem ve většině případů prodává do zahraničního konvečního výkrmu. Z některých příhraničních oblastí se vyváží i biomléko. Na druhou stranu do České republiky míří hotové biovýrobky, zejména ze západní Evropy. Dovozci tak reagují na zvýšený zájem spotřebitelů o biopotraviny. Dochází bohužel i k tomu, že se dováží plodiny, které by se mohly pěstovat v Čechách. Dováží se biopotraviny běžné denní spotřeby jako například nealkoholické nápoje, těstoviny, mléčné výrobky, drůbeží maso, vejce a zpracovaná zelenina. Tento fakt svědčí o tom, že domácí zpracovatelský průmysl zatím na rostoucí poptávku spotřebitelů po biopotravinách nezareagoval a většina zvýšeného zájmu českých domácností je uspokojována dovozem. Výrazný úspěch mají dovážené mléčné a masné výrobky z Německa, zejména kuřecí maso, máslo a jogurty. Značná část čerstvého ovoce a zeleniny také pochází z dovozu, zejména v mimosezonních měsících. Čeští bioovocnáři byli navíc minulý rok postiženi značnou neúrodou. V roce 2006 bylo

vystaveno Ministerstvem zemědělství České republiky celkem 42 dovozních zmocnění z 9 zemí mimo EU. Jedná se o dovozy z Japonska, Číny, Kanady, Indie Turecka, Paraguaye, Egypta, USA, Jihoafrické republiky, Mexika a Peru. Mezi největší importéry patří firmy Country Life, PRO-Bio, Vitek Trade s. r. o. a Bauer CZ. Každý z nich zajišťuje vlastní distribuci po celou Českou republiku, převážně do prodejen biopotravin, někteří zároveň i do obchodních řetězců. Speciálně pro obchodní řetězce dováží firma Pfanner ovocné biodžusy, firma Cano těstoviny značky Riscossa a firma Sonneck biovína (VÁCLAVÍK, 2007).

3.5. Vybrané výrobní společnosti

Následující tabulka uvádí deset největších výrobců biopotravin. Každá společnost se specializuje na určitý druh zboží. Níže je uveden přesnější popis vybraných společností.

Tabulka č. 2. 10 největších výrobců biopotravin dle obratu v roce 2006 (GREEN MARKETING, 2007).

Název firmy	Typ
Albio, s. r. o.	Pečivo
Biopark s. r. o.	Hovězí maso
Country Life s. r. o.	Obilniny, těstoviny, pečivo
Dvůr Ratibořice	Výroba nápojů, sýrů a pomazánek z kozího mléka
Mlékárna Valašské Meziříčí	Kysaný nápoj
Olma a. s.	Mléko a jogurty
Polabské mlékárny a.s.	Sýr eidamského typu
Pro – Bio spol. s r. o.	Obili, těstoviny, polotovary, mlýnské výrobky
Racio s. r. o.	Trvanlivé pekárenské výrobky
Sluneční brána s. r. o.	Čaje a koření

Společnost **PRO-BIO** vznikla v létě roku 1992 jako obchodní společnost s ručením omezeným. Část názvu přebrala od Svazu producentů a zpracovatelů biopotravin se sídlem v Šumperku. PRO-BIO sídlí ve Starém Městě pod Sněžníkem. Zabývá se především výkupem a zpracováním bioproduktů rostlinného původu. Firma používá velmi šetrnou moderní technologii, která zajišťuje vysokou kvalitu zpracovaných plodin a zachování důležitých látek (minerálů a vitaminů). Technologické zařízení dovoluje vykoupené produkty dosušit, vyčistit, uskladnit a pak postupně zpracovat. Preventivně se nepoužívají škodlivé technologie, jako je například ionizační zařízení. O ionizačním zařízení se již dlouho diskutuje a v ekologickém zemědělství je uznáván princip preventivní bezpečnosti, kdy se tento postup vůbec nepoužívá. V podstatě jsou všechny technologie přizpůsobeny tak, aby byla zachována vysoká nutriční hodnota potravin, jejich přirozenost a plnohodnotnost. Příkladem může být pohanka, která se neloupe termicky (tepelné zpracování, které redukuje důležité látky a poznáme je podle tmavé barvy pohanky), ale mechanicky (pohanka zůstává světlá, barvy nazelenalé a narůžovělé). Také při výrobě mouky používá PRO-BIO postup mletí celého zrna, kdy vzniká celozrnná mouka. Bílé mouky jsou kvalitativně mnohem méně cenné. Část obilného zrna s obsahem vitaminů, nerostných látek a enzymů je totiž při průmyslové výrobě mouky odstraněna. Hlavním principem při výrobě biopotravin je naprostá absence syntetických látek, chemických konzervantů, umělých barviv a ochucovadel, tzv. éček. Používají se pouze povolené přídatné látky, které nejsou nebezpečné a zdraví škodlivé. Biopotraviny mají potom sice sníženou trvanlivost, ale vysokou vnitřní kvalitu. Na zakázku vyrábí pekárny a další zpracovatelé pro firmu PRO-BIO těstoviny, pekárenské a další výrobky. Jednotlivé produkty jsou dodávány dalším zpracovatelům ve velkoobjemovém balení nebo přímo do obchodů v malospotřebitelském balení z moderního baličích zařízení. V České republice je zboží PRO-BIO dodáváno do 300 obchodů s racionální výživou, samoobsluh s koutky biopotravin, obchodních řetězců Kaufland, Interspar, Globus, Carrefour, Hypernova, Billa, vybraných prodejen a osmi velkoobchodů. Celkový sortiment PRO-BIO představuje přibližně 600 druhů biopotravin (PRO-BIO, 2007).

Společnost **Country Life** s. r. o. byla založena na jaře v roce 1991 a je vlastněna občanským sdružením Prameny zdraví, jež je součástí celosvětového hnutí zaměřeného

na programy zdravého životního stylu. Country Life není standardní komerční firmou přinášející zisk svému majiteli. Výnos z obchodních činností je investován z části do rozvoje společnosti, jeho větší část je však použita na zdravotní a vzdělávací programy pro širokou veřejnost. Společnost Country Life s. r. o. je největším dovozcem, obchodníkem s bioprodukty a jedním z největších obchodníků s produkty racionální výživy v České republice. Provozuje dvě prodejny racionální výživy a dvě vegetariánské restaurace v centru Prahy. Ve velkoobchodě v Nenačovicích na Berounsku nabízí široký výběr z téměř 2200 produktů racionální výživy, z toho bezmála 1200 položek biopotravin. Mezi její největší klienty patří Ahold, Globus, Interspar, Kaufland, Tesco, Eures, Billa a zásobuje většinu prodejen zdravé výživy po celé České republice. Country Life je členem Svazu ekologických zemědělců Pro-Bio. Sortiment zboží nabízený společností Country Life je velice rozsáhlý a zahrnuje:

- 2200 položek racionální výživy,
- 1200 položek BIOpotravin,
- více než 50 nových položek kvartálně,
- ekologické čisticí a prací prostředky,
- aromaterapie,
- přírodní kosmetiku,
- aromaterapii a ekologické čisticí, mycí a prací prostředky.

Obrat společnosti činí 185 mil. Kč ročně (COUNTRY LIFE, 2007).

Další společností je potravinářsko-mlékařský podnik **POLABSKÉ MLÉKÁRNY, a. s.** Podnik je zaměřen na výrobu tvarohů a tvarohových specialit. Společnost má dlouhodobou tradici, byla založena v roce 1933 jako mlékařské družstvo v Poděbradech. V letech 1951–1952 se mlékárna stala součástí Hospodářského družstva Poděbrady. A také dochází k zestátnění mlékárny. V roce 1958 se mlékárna stala součástí národního podniku Laktos. A teprve 7. 5. 1992 vzniká akciová společnost POLABSKÉ MLÉKÁRNY. Výrobky této společnosti lze zakoupit po celé České republice jak v malých obchodech, které zásobuje vlastní dopravou a přes velkoobchody, tak v obchodních řetězcích. Portfolio výrobků začíná u základních řad

tradičních bílých tvarohů, které najdou uplatnění v každé kuchyni při přípravě široké škály sladkých i slaných pokrmů. Dále společnost vyrábí ochucené ovocné tvarohy a velmi oblíbené řady dezertů s obsahem důležitých vitaminů. Každý den vykupuje společnost od zemědělských podniků a soukromých rolníků přibližně 150 000 litrů mléka, které je do druhého dne zpracováno na základní výrobek – tvaroh. Tento výrobek se dále zpracovává – zušlechťuje na další druhy ochucených tvarohových výrobků a dezertů. Bílý tvaroh dodává i ve velkoobjemovém gastrobalení pro odběratele, kteří tohoto produktu zpracovávají velké množství. Ministerstvo zemědělství České republiky udělilo výrobkům značku kvality Klasa. Ocenění se dostalo těmto výrobkům: tvaroh měkký, tvaroh tučný, Tvaroháček, ovocné tvarohy Milko. Společnost je největší výrobce tvarohu v České republice (Polabské mlékárny, 2008).

4. Diskuze

Proč lidé biopotraviny kupují? U většiny spotřebitelů dominuje motiv zdraví. Pro jiné spotřebitele je to důkaz jejich postavení ve společnosti. Malé množství spotřebitelů vnímá biopotraviny jako „módní výstřelek“ bez skutečné hodnoty. Pro někoho jsou ale biopotraviny důležité z hlediska dietní či vegetariánské výživy. Existují i názory, že málo spotřebitelů kupuje biopotraviny pouze z důvodu svého ohledu na životní prostředí či blahobytu hospodářských zvířat.

Životní styl obyvatelstva se stále mění. Je vidět, že čím dál více lidí se zaměřuje na zdravý životní styl. Zajímají se, z čeho je potravina vyrobena, odkud pochází. A tak biopotraviny zařazují do svého jídelníčku stále více a více spotřebitelů. Tak se trh s biopotravinami rok od roku rozšiřuje.

Rozhodujícím faktorem pro nákup potravin je většinou stále jejich cena. A toto je i jednou z překážek vyšší spotřeby biopotravin. Konvenční potraviny jsou v některých případech mnohem levnější. Biopotraviny jsou dražší a pro velké množství spotřebitelů jsou tyto ceny nepřístupné, proto odmítají kupování biopotravin. Neplatí to samozřejmě vždy. V poslední době se celá řada mléčných výrobků jako biojogurty, tvarohy a mléčné nápoje, cenově rychle přibližují konvenčním výrobkům a také se dají koupit v běžných supermarketech a hypermarketech, kde nakupuje většina obyvatel.

Níže je pro porovnání uveden přehled vybraných konvenčních produktů a bioproduktů. Ceny produktů pochází ze supermarketu Billa. Údaje v první tabulce jsou sbírána v Praze v roce 2008. Údaje k druhé tabulce jsou získána v Praze v roce 2010.

Tabulka č. 3. Porovnání cen bioproduktů a konvenčních produktů v maloobchodech v roce 2008

Název výrobku	Cena bioproduktu	Cena konvenčních produktů
Mléko 0,5 l	24,90 Kč	16,90 Kč
Ovesné vločky 500 g	29,90 Kč	11,00 Kč

Kukuřičné lupínky 250 g	37,90 Kč	32,90 Kč
Müsli tyčinka 30 g	10,90 Kč	10,90 Kč
Chléb 500 g	36,90 Kč	30,90 Kč
Dýňová semena 100 g	19,90 Kč	11,90 Kč
Rozinky 200 g	28,90 Kč	19,90 Kč
Švestky sušené 200 g	39,90 Kč	22,90 Kč
Med květový 250 g	69,90 Kč	32,90 Kč

Tabulka č.4. Porovnání cen bioproduktů a konvenčních produktů v maloobchodech v roce 2010

Název výrobku	Cena bioproduktu v Kč	Cena konvenčních produktů v Kč
Mléko 0,5 l	25,-	12,90
Ovesné vločky 500 g	33,90	12,90
Kukuřičné lupínky 250 g	38,40	34,90
Müsli tyčinka 30 g	15,-	7,90
Chléb 500 g	46,10	20,-

Dýňová semena 100 g	29,20	14,90
Rozinky 200 g	30,30	21,90
Švestky sušené 200 g	68,20	25,90
Med květový 250 g	73,-	45,90

Z tabulek je vidět, že některé bioprodukty jsou dokonce dvojnásobně dražší než konvenční produkty, jak je tomu například u müsli tyčinky nebo vloček. Tyto cenové rozdíly vedou k tomu, že velké množství spotřebitelů kupuje konvenční produkty.

Důležitou roli hraje také značka. Pro spotřebitele, kteří se o biopotraviny nezajímají, jsou značky biopotravin neznámé. A tak je kupují méně. Obal většinou bývá jednoduchý a neupoutá pozornost spotřebitele dostatečně.

Dřívější bariérou pro nákup biopotravin byla nesnadná dostupnost a nedostatečný sortiment. Místa prodeje biopotravin, jak již bylo zmíněno výše, jsou hlavně supermarket, hypermarkety a lékárny. Tato místa zákazníci navštěvují nejčastěji. Bohužel výběr biopotravin v těchto místech byl malý. Zákazníci nenašli v obchodech vše, co potřebovali a tak raději kupovali konvenční potraviny. Avšak v posledních letech se sortiment v obchodech značně rozšířil. Také se rozšířily internetové bio obchody, kde spotřebitel najde široký výběr bio produktů. Zároveň se objevuje stále více zájemců, kteří rádi navštíví specializované prodejny.

Jak uvádí ve svém průzkumu EnviWeb (2009), stále více lidí se zajímá o biopotraviny. Z demografického hlediska se celkově zájemci o uvedené téma rekrutují výrazně častěji z řad žen (86%!) než mužů (52%), občanů mladšího (74%) a středního věku (77%!) než seniorů (53%), osob s maturitou (76%) nebo s vysokoškolským diplomem (84%!) než těch, co mají nižší vzdělání (44%). Pokud jde o příjmovou stránku, častěji se jedná o občany z domácností disponujících vyššími (nad 15 tisíc Kč; 80%!) nebo středními příjmy (od 10 do 15 tisíc Kč; 70%) tzv. čistého na hlavu než těch, kteří spadají do nižší kategorie, tj. méně než 10 tisíc Kč měsíčně na jednoho člena (51%).

O tematiku biopotravin se zajímá většina (85%!) rodičů dětí předškolního nebo školního věku: z toho 15% (tj. každý sedmý rodič) aktivně vyhledává informace, navštěvuje akce, zkouší nové produkty a 20% (tj. každý pátý) pozorně sleduje, co v tomto ohledu píše tisk, vysílá televize, nebo co se píše v knihách. Každý druhý rodič (50%) projevuje zájem alespoň okrajový. Jen 15% rodičů se řadí mezi lhostejné, prohlašující "to mne nezajímá, zabývám se jinými věcmi". Intenzita zájmu je výrazně podmíněna nákupním chováním. Zatímco občané, kteří kupují produkty z ekologického hospodářství pravidelně, sami aktivně pátrají po nových informacích nebo pozorně sledují dění v této oblasti, ale ti, kteří kupují biopotraviny občas nebo výjimečně, se obvykle spokojí s informacemi nahodilými a kusými. Nezájem nakupovat produkty z ekologického hospodářství se snoubí s nezájmem o nich něco i vědět.

Kladnou stránku má hlavně ekologické zemědělství, odkud bioprodukty pochází. Je to poznat hlavně na venkově. Tam, kde se pěstuje podle ekologických pravidel, je viditelně větší bohatství rostlin, motýlů, dalšího hmyzu i jiných zvířat. Podobně z ekologického zemědělství odtéká do řek, přehrad a rybníků asi o polovinu méně škodlivých látek. Slepice či prasata netráví život stísněně v halách velkochovů. Mají volný výběh a na rozdíl od běžných hospodářských zvířat mají svůj prostor. Kdyby české biopotraviny opravdu postupně obsadily velkou část českého trhu, vrátilo by se do české krajiny mnoho pozitiv. Máme před sebou hospodářské odvětví, které je vhodné rozvíjet a vycházet mu vstříc.

5. Závěr

Koncem devadesátých let dvacátého století bylo ekologické zemědělství a jeho produkce v Československé republice považováno pouze za okrajovou záležitost. V té době biopotraviny představovaly pro převážnou část veřejnosti zcela neznámou věc. Provozování ekologického zemědělství bylo spojeno hlavně s respektem k přírodě. Klád se důraz na dlouhodobou úrodnost půdy, využívání obnovitelných zdrojů, lokální soběstačnost.

Dnes je situace zcela odlišná. Téměř všechny fáze životního cyklu biopotraviny od jejího průmyslového zpracování přes balení až k distribuci se stávají součástí celého systému, který se chová šetrně k prostředí a zároveň poskytuje zdravé biopotraviny. Důležitý aspekt, který odlišuje biopotraviny od konvenčních potravin, je šetrný způsob zpracování zemědělské produkce vůči zemědělství a okolnímu prostředí.

Trh s bioprodukcí v České republice se velmi rychle a pozitivně rozvíjí. Do maloobchodu se čím dál více dováží zboží pocházející z ekologického zemědělství. Spotřebitelé si začínají víc a víc uvědomovat, že pro zdraví je důležité, aby byly potraviny kvalitní a neobsahovaly látky zdraví škodlivé. Proto v posledních letech roste zájem o zdravé a kvalitní výrobky.

6. Seznam literatury

1. ABCERT, oficiální webové stránky. In: <http://www.abcert.cz/index.php?id=1> ze dne 22. 10. 2007
2. BOKONT, oficiální webové stránky. In: http://www.biokont.cz/images/o_spolecnosti.pdf ze dne 22. 10. 2007
3. Anonym: Biopotraviny a bioprodukty, oficiální webové stránky. In: <http://www.bio-potraviny.cz/> ze dne 27. 06. 2007
4. COUNTRY LIFE, oficiální webové stránky. In: http://obchod.countrylife.cz/modules.php?name=Content&pa=list_pages_categories&cid=12 ze dne 04. 12. 2007
5. ČERNÁ, FIŠER, POTOČIAROVÁ, VEJVODOVÁ a kol. Informační brožura. Agroenvironmentální opatření ČR 2007–20013. Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a MZE. Praha 2007.
6. KADLEC, LAČŇÁK. Zpracování bioproduktů v podmínkách prvovýrobce. Bioinstitut. 1. vydání. Olomouc 2006. ISBN: 80-87080-03-3. 32 s.
7. KEZ. Základní informace o ekologickém zemědělství. Oficiální stránky Kontroly ekologického zemědělství. In: <http://www.kez.cz/main.php?pageid=242> ze dne 29. 6. 2007
8. Anonym. Článek: Logo BIO je zárukou kvality pro spotřebitele. Potravinářský zpravodaj. Vydává AGRAL s. r. o., číslo 10, ročník VIII. 9. 10. 2007.
9. MOUDRÝ, J. Bioprodukty. Institut výchovy a vzdělávání MZe ČR v Praze. Praha 1997. ISBN 80-7105-138-1. 37 s.

10. MOUDRÝ, PRUGAR. Biopotraviny – hodnocení kvalit, zpracování a marketing. MZE ČR 2002. ISBN: 80-7271-11-3. 34 s.
11. MZE. Ročenka 2006. ISBN: 80-7084-554-6. 24 s.
12. MZE. Ekologické zemědělství v roce 2006. In:
http://81.0.228.70/attachments/Statistika_k_31.12.2006-celkova.doc ze dne 8. 2. 2007
13. MZE. Je možné volně používat ochrannou známku pro biopotraviny,
In: <http://www.mze.cz/Index.aspx?ids=2524&ch=72&typ=1&val=38963> ze dne 2. 7. 2007
14. Nařízení Rady (EHS) č. 2092/91 o ekologickém zemědělství a k němu se vztahujícím označování zemědělských produktů a potravin, konsolidovaná verze ke dni 02. 12. 2005. MZE ČR. 2006. ISBN: 80-7084-505-8. 105 s.
15. Polabské mlékárny a. s. In: http://www.polabske.cz/cz/site_cz/profil/profil.html ze dne 04.12.2007
16. PRO-BIO, oficiální webové stránky. In: <http://www.probio.cz/start.htm> ze dne 01. 03. 2007
17. PERLINGER, OZSYPA, MOUDRÝ. Kvalita bioprodukce. Sborník ze semináře. Zemědělská fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích 2005, České Budějovice. ISBN: 80-7040-824-3. 123 s.
18. URBAN, ŠARAPATKA a kol. Ekologické zemědělství. Učebnice pro školy i praxi, I. díl (Základy ekologického zemědělství, agroenvironmentální aspekty a pěstování rostlin). 1. vydání, Praha 2003. ISBN: 80-7212-274-6. 278 s.

19. VÁCLAVÍK, T. Informační brožura. Green marketing. MZE ČR 2006, Praha. ISBN: 80-7084-483-3. 26 s.
20. VÁCLAVÍK, T. a kol. Český trh s biopotravinami. Green marketing. Praha 2007. ISBN: 978-80-239-9241-0. 44 s.
21. Zákon o ekologickém zemědělství 30/2006 Sb., úplné znění zákona 242/200 Sb. v aktuálním znění.
22. ŽIVĚLOVÁ, HLUŠEK. Závěrečná zpráva vývoje nabídky a poptávky po ekologických produktech a možnosti jejího ovlivňování. Brno 2006. 313 s.
23. KOLEKTIV. Nove, nařízení EU o biopotravinách a ekologickém zemědělství: (ES) č. 834/2007, 2009, 8 s.
24. VORLÍČEK, P. tiskový mluvčí Mze „Počet ekofarem rychle roste“, oficiální stránky ASZ In: <http://www.asz.cz/cs/zpravy-z-tisku/ekologicke-zemedelstvi/pocet-ekofarem-rychle-roste.html> ze dne 10.12.2007
25. ANONYM, 2009. In: <http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/zemedelstvi-potravinarstvi/pocet-ekofarem-v-cesku-se-blizi-2000/1000481/52090/?rtc=1> ze dne 20.02.2009
26. EniWeb. Oficiální webové stránky. In: <http://www.enviweb.cz/clanek/biofood/78124/pruzkum-zajem-o-biopotraviny> ze dne 03.09.2009
27. VÁCLAVÍK, T. a kol. Český Trh s biopotravinami. Green marketing. Praha 2009, 18 s.

28. MZE. Ekologické zemědělství. Počet ekologických zemědělců rapidně roste In:
<http://www.agronavigator.cz/ekozem/default.asp?ids=0&ch=24&typ=1&val=98708> ze dne 24.02.2010
29. MZE. Nové evropské BIO logo. In:
<http://eagri.cz/public/eagri/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/aktuality/nove-evropske-bio-logo.html> ze dne 11.02.2010
30. MZE. Zapojením ÚKZÚZ se zvýší transparentnost a efektivita kontrol ekologických podniků In:
[http://eagri.cz/public/eagri/zemedelstvi/ekologickezemedelstvi/aktuality/ za-pojenim-ukzuz-se-zvysi-transparentnost.html](http://eagri.cz/public/eagri/zemedelstvi/ekologickezemedelstvi/aktuality/za-pojenim-ukzuz-se-zvysi-transparentnost.html) ze dne 28.12.2009

7. Přílohy

Seznam příloh:

Příloha 1: Vývoj výměry zemědělské půdy v ekologickém zemědělství ČR

Rok	Počet podniků celkem	Výměra zemědělské půdy v EZ v ha	Procentuální podíl ze zem. půdního fondu
1990	3	480	-
1991	132	17 507	0,41
1992	135	15 371	0,36
1993	141	15 667	0,37
1994	187	15 818	0,37
1995	181	14 982	0,35
1996	182	17 022	0,40
1997	211	20 239	0,47
1998	348	71 621	1,67
1999	473	110 756	2,58
2000	563	165 699	3,86
2001	654	217 869	5,09
2002	721	235 136	5,50
2003	810	254 995	5,97
2004	836	263 299	6,16
2005	829	254 982	5,98
2006	963	281 535	6,61

Příloha 2: Počet podniků zařazených v EZ k 31. 12. 2006

Podnikatelské subjekty podle předmětu činnosti	rok 2006
Ekologičtí podnikatelé, žadatelé o registraci	963
Výrobci biopotravin (včetně vlastní distribuční činnosti)	152
Osoby uvádějící bioprodukty a biopotravinu do oběhu	57
Dovozci biopotravin ze třetích zemí	13
Výrobci krmiv a osiv	10
Smluvní zpracovatelé (samostatně registrovaní)	4
Ekologický včelař	1
Celkem podniků	1 200

Příloha 3: Aktuální statistické údaje k 31.12.2008

	31.12.2007	31.12.2008	Nárůst za leden-říjen 2008	Nárůst (%)
Počet výrobců biopotravin	253	422	169	70
Počet ekofarem	1318	1 946	628	50
Výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství (ha)	312 890	341 632	28 742	10
Podíl ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy (%)	7,35	8,04	0,69	10
Výměra orné půdy (ha)	29 505	35 178	5 673	20
Výměra trvalých travních porostů (ha)	257 899	281 596	23 697	10
Výměra trvalých kultur (sady) (ha)	1 625	2 764	1 139	70
Výměra trvalých kultur (vinice) (ha)	245	341	96	40
Ostatní plochy (ha)	23 616	21 753	- 1863	-8

Příloha 4: Milníky na cestě k prvnímu nařízení EU o ekologickém zemědělství

Datum	Událost
konec 80. Let 20. století	Evropská komise zvažila návrh směrnice, která by definovala a regulovala biopotraviny a ekologické zemědělství.
1987	IFOAM vytvořila delegaci IFOAM EC za účelem poradenství a vyjednávání s Evropskou komisí.
červen 1990	Na konferenci IFOAM v Budapešti byla zformovaná pracovní skupina IFOAM EU s cílem vytvořit zastupitelskou strukturu pro organizace IFOAM v EU.
červen 1991	Bylo vydáno nařízení Rady (EEC 2092/91) o ekologické produkci zemědělských produktů a k tomu se vztahujícímu označování zemědělských produktů a potravin.
leden 1993	Vstoupilo v platnost nařízení 2092/91, poprvé na světě podléhala výroba biopotravin a ekologické zemědělství právnímu vymezení a kontrole.
únor 1993	Nařízení Komise 207/93, které stanovilo

	přísady, pomocné látky a neekologické zemědělské složky povolené ve zpracovaných biopotravinách.
Červenec 1999	Nařízení Komise 1804/1999, které poprvé stanovilo požadavky na ekologickou živočišnou výrobu definováním obecných pravidel pro ekologicky chov hospodářských zvířat.
únor 2000	Zakládající shromáždění regionálního sdružení IFOAM EU Regional Group, které se konalo v německém Norimberku, transformuje starou pracovní skupinu EU na plně kvalifikovanou regionální skupinu IFOAM.
květen 2001	V Elsinoru v Dánsku se konala společná konference dánské vlády a IFOAM EU Group: prohlášení volající po vytvoření evropského ekologického akčního planu.
prosinec 2002	Evropská Rada za dánského předsednictví vyzvala Komisi k vytvoření evropského ekologického akčního planu.
leden 2004	Komise pořádala zasedání o ekologickém

	akčním planu
únor 2004	Komise zahájila internetovou konzultaci o evropském ekologickém akčním planu.
červen 2004	Komise vydala Evropsky akční plán pro výrobu biopotravin a ekologické zemědělství.
červen 2004	Komise vydala Evropsky akční plán pro výrobu biopotravin a ekologické zemědělství. Osm z 21 opatření má co do činnosti s novelou nařízení 2092/91 (i když žádné nevolá po nahrazení velkoobchodu).
říjen 2004	Rada požádala Komisi, aby přišla s podrobným návrhem.
září 2005	Komise poskytla členským státům a investorům pracovní verzi revize, přičemž je požádala o komentář do tří týdnů.
21. prosinec 2005	Komise vydala svůj revizní návrh na nařízení Rady.
leden – červen 2006	pracovní skupina Evropské Rady projednala revizní návrh Komise a za rakouského předsednictví vypracovala dva kompromisní dokumenty.
8. červen 2006	Evropsky Parlament se ve svém zemědělském výboru pustil do pracovního dokumentu.

16. červen 2006	Komise v hrubých rysech nastínila, jak zpracovat přílohy nařízení 2092/91 do nových prováděcích pravidel.
1. červenec 2006 – 31. prosinec 2006	Finsko převzalo předsednictví v Radě od Rakouska – intenzivní vyjednávání v pracovní skupině Rady a Zvláštním výboru pro zemědělství s novými kompromisními dokumenty.
21. prosinec 2006	Rada rozhodla o „obecném přístupu“ k novému ekologickému nařízení a schválila nové nařízení o dovozech.
květen 2007	Evropsky Parlament přijal svoji zprávu o revizi ekologického nařízení.
28. červen 2007	Rada přijala nové nařízení Rady ES 834/2007 o ekologické produkci a označování ekologických produktů (vydáno v Úředním věstníku EU 20. července 2007).
Červenec 2007	Komise začala pracovat na podrobných prováděcích pravidlech.
září 2007	Komise zahájila konzultace se zájmovými skupinami o odborných aspektech prováděcích pravidel se šesti týdenní lhůtou na odpověď.
leden 2008	Komise vydala pracovní dokument pro všeobecná prováděcí pravidla a dovozy.
únor/březen 2008	Komise převzala od členských států a zájmových skupin připomínky k prováděcím pravidlům.

25. březen 2008 - duben 2008	Komise předala členským státům návrh o dovozech/všeobecný návrh pro prováděcí pravidla k projednání ve SCOF.
18. září 2008	všeobecná prováděcí pravidla (ES) č. 889/2008 byla vydána v Úředním věstníku Evropské unie poté, co je v červenci schválil SCOF.
29. září 2008	vydáno nařízení Rady 967/2008, kterým se doplňuje nařízení 834/2007, kterým se odkládá zavedení loga EU.
Prosinec 2008	vydáno nařízení Komise 1254/2008, první novela nařízení 889/2008, kterou se umožňuje použití 100 % krmiv z přechodného období vyprodukovaných ve vlastním hospodářství zemědělců a dekorativní barvení vajec pro sváteční účely a kterou se přidávají standardy pro kvasinky.
12. prosinec 2008	vydáno nařízení Komise 1235/2008, kterým se stanovuje v rámci nařízení 834/2007 prováděcí pravidla pro dovozy z třetích zemí.
listopad 2007 do 2009	Akvakultura: Komise zorganizovala odborné porady a předložila tři pracovní dokumenty, které v hrubých rysech nastiňují prováděcí pravidla pro ekologické vodní

	<p>hospodářství. Bude dokončeno v roce 2009.</p>
<p>Prosinec 2008/2009</p>	<p>výboru SCOF byly předloženy první výsledky výzkumného projektu ORWINE ohledně vymezení prováděcích pravidel pro výrobu ekologického vína. Pravidla budou vypracovaná v roce 2009.</p>
<p>1. leden 2009</p>	<p>Vešlo v platnost nařízení 834/2007 spolu s prováděcími pravidly, nařízením 889/2008 a 1235/2009.</p>